

Procés de participació per la construcció del Pacte de Barcelona per a la Salvaguarda dels drets humans a la ciutat

4a sessió amb ciutadania

Ajuntament de Barcelona

Informe de resultats

26 de juny de 2024

1- Introducció

L'Ajuntament de Barcelona inicia un procés de construcció col·lectiva d'un gran Pacte de ciutat per a la salvaguarda dels drets humans a Barcelona, un projecte que busca arribar a nous acords entre tots els sectors de la ciutat per afrontar els seus grans reptes sense deixar ningú enrere.

Les transformacions econòmiques, socials i ambientals que ha viscut la nostra ciutat els darrers anys requereixen d'un exercici de revisió del model de garantia de drets: quins drets s'estan perdent, quins nous drets haurien de ser reconeguts, quins deures comporten tots ells i quines són les obligacions que les administracions i governs haurien d'assegurar.

Un dels principals instruments dels quals disposa l'Ajuntament de Barcelona en aquest àmbit és la Carta de Drets i Deures de Barcelona, una Ordenança aprovada l'any 2010 amb l'objectiu de promoure un avenç en l'assoliment de drets i el compliment de deures per part de les persones que viuen a Barcelona. Després de 14 anys de vigència, l'Ajuntament de Barcelona impulsa ara un procés d'actualització del seu contingut, amb la voluntat d'adequar-lo a la nova realitat i les necessitats actuals de la ciutat i el món, preparant-nos pels propers quinze anys.

La renovació de la Carta anirà acompanyada del disseny i implementació d'un Pla d'acció de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, que es dissenyarà conjuntament amb la societat civil, i que servirà de guia per a les polítiques de drets humans que han d'implementar-se a la ciutat.

En el marc d'aquestes accions, s'ha obert un procés de participació amb ciutadania i agents socials i econòmics per rebre aportacions i propostes de canvi, esmena o incorporació de nous elements a l'actual Carta, i que serveixin també de guia per al futur Pla.

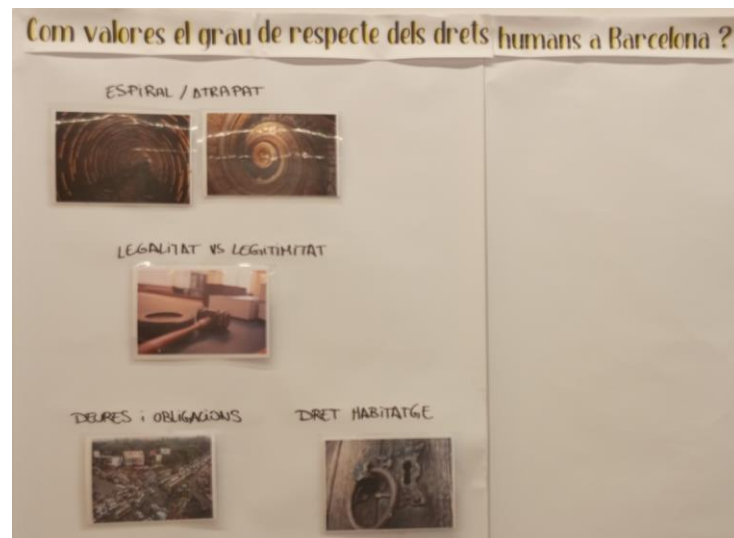
El passat 26 de juny va tenir lloc al centre cívic Vil·la Urània, al barri del Farró, una trobada amb ciutadania amb l'objectiu de recollir propostes de les persones que viuen a la ciutat de Barcelona però que no estan associades a entitats expertes en Drets Humans. La sessió va ser convocada a través de la plataforma "Decidim Barcelona" i va comptar amb dues persones. Els resultats d'aquesta sessió es recullen a continuació.

2- Síntesi de resultats

3.1 Dinàmica d'acollida

Per tal d'introduir el tema de debat es va fer una dinàmica inicial on cada persona participant va respondre a la pregunta "Com valores el grau de respecte dels drets humans a Barcelona?" a través d'escollir una o dues imatges i explicar-ne el per què. Les reflexions es recullen a continuació:

- A vegades l'aplicació i garantia dels drets humans és com una espiral on et pots quedar atrapat i és difícil que es puguin garantir.
- No sempre la legalitat té la legitimitat suficient per tal de poder aplicar els drets i deures de les persones
- Cal tenir en compte que els drets també impliquen deures i obligacions per què sinó es pot generar el caos
- El dret a l'habitatge no està suficientment garantit ja que ara mateix trobar lloguers assequibles és impossible a Barcelona.

3.2 Propostes

A continuació es va establir un diàleg a través de diferents preguntes que guiaven el debat per tal de poder extreure noves propostes entorn al desenvolupament de drets i deures a la ciutat de Barcelona. Les preguntes van ser les següents:

- Com es pot promoure la cultura de drets entre la ciutadania?
- Com es poden reforçar els drets que actualment recull la carta?
- Quins nous drets i quins nous deures caldria recollir a la carta?
- Quins mecanismes de garantia i restauració cal preveure?
- Com es pot donar una dimensió comunitària a la salvaguarda dels drets? Com es pot reforçar el paper de les entitats socials?

A través d'aquestes preguntes es van poder extreure les següents propostes:

- **Donar a conèixer els drets i deures de la carta**

Es constata que els drets i deures de la carta de drets humans de la ciutat de Barcelona no son coneguts per la majoria de la població, això és així per què sovint la prioritat de la gent és cobrir les seves necessitats bàsiques i la pròpia subsistència i no el coneixement dels propis drets i deures. Per aquest motiu es proposa impulsar una estratègia de comunicació per donar-la a conèixer. Aquesta estratègia pot incloure accions a curt, mitjà i llarg termini.

Per tal de combatre la falta d'informació sobre drets i deures es proposa dur a terme una campanya de comunicació i socialització d'aquests a través de xarxes socials i mitjans de comunicació com BTV amb un contingut pràctic i concís a través d'un llenguatge senzill i icònic.

A mitjà termini es proposa fer unes jornades com si fossin uns jocs florals dels drets humans implicant a diferents agents.

- **Impulsar una mirada global sobre els drets**

No hi ha una mirada global entorn als drets humans sinó que tant les entitats com l'administració pública tenen una mirada parcialitzada depenent des propis temes d'interès o de treball que té cadascú. En aquest sentit caldria combatre aquesta sectorialització per tenir una mirada global.

- **Treballar la convivència**

Per tal d'enfortir els drets humans cal que es treballin a partir de la convivència, una bona manera de fer-ho a llarg termini seria fer-ho a través dels centres educatius amb infants i joves. La idea seria passar del paradigma de la seguretat al paradigma de la convivència.

- **Socialitzar dades sobre vulneració de drets**

Les dades reals sobre vulneració de drets sovint no són accessibles per la població en general, per això seria necessari fer una feina de divulgació a través dels mitjans de comunicació com BTV i fomentar el coneixement real per a tota la població.

- **Generar una finestra única per a la defensa dels drets humans**

La garantia d'alguns dels drets de la carta és competència de la Generalitat i l'Estat i no pas de l'Ajuntament però aquest, com administració més propera caldria que recollís les diferents demandes i les elevés a la instància que fos necessària com a defensor de les persones de Barcelona.

- **Garantir el dret a l'habitatge**

El dret a l'habitatge a la ciutat de Barcelona no està garantit i en aquest sentit es proposa que es duuguin a terme mesures des de l'ajuntament per tal de combatre la falta d'habitatge assequible.

- **Paper actiu en la detecció de vulneració de drets**

Es proposa que des de l'ajuntament de Barcelona i amb l'ajuda de la Guàrdia Urbana es faci la detecció de vulneració de drets. Per exemple, que s'impulsin mesures per tal de detectar vulneració de drets en l'àmbit laboral i que des del propi ajuntament es pugui avisar a inspecció de treball per tal de garantir els drets.

- **Respectar l'espai públic i ordenar la mobilitat**

L'espai públic pel que fa a la mobilitat s'ha de compaginar entre cotxes, vianants, bicis, etc. i això sovint no està ben ordenat ni es compleixen les normatives existents ja que a vegades s'utilitzen vies veïnals com a dreceres per passar-hi en cotxe amb les conseqüents molèsties per soroll i contaminació. En aquest sentit es proposa reordenar la mobilitat per garantir el dret a l'espai públic dels vianants i els veïns i veïnes de la ciutat. A més, en temes de mobilitat sovint els conductors no segueixen les indicacions

de les senyals i s'excedeixen de velocitat o envaeixen carrers on la prioritat és per a les persones vianants. Quan això sigui així es proposa que s'informi o es sancioni per evitar la sensació d'impunitat actual. També cal controlar la DUM (descàrrega urbana de mercaderies) Ara mateix no hi ha control horari i de com es duu a terme i genera força caos de mobilitat a la ciutat.

- **Reorganitzar els serveis de missatgeria privat**

Es proposa que hi hagin punts centralitzats de recollida de missatgeria a domicili a tots els barris per evitar el trànsit de tantes furgonetes per tots els carrers. Tot aquest trànsit té efectes en la contaminació i per tant en la salut. Ja existeix alguna experiència pilot i caldria estendre-la al conjunt de la ciutat.

- **Cobrir antenes de mòbils dels terrats**

Les antenes o repetidors dels mòbils sovint es posen als terrats dels edificis i tenen una normativa concreta (han d'estar cobertes) però molt sovint aquesta normativa no es compleix vulnerant així el dret a la salut. Es demana que es faci una revisió de la instal·lació d'aquestes antenes.

- **Reforçar les mesures contra el racisme**

És indispensable que es reforci l'antiracisme per tal de garantir els drets humans a la ciutat. En aquest sentit quan es detectin actituds racistes o de vulneració de drets caldria donar-hi resposta.

- **Renovar la web de l'ajuntament**

La web de l'ajuntament no és intuïtiva, cal generar una nova web que faciliti l'accés a la informació (recursos, entitats, etc.) entorn als drets humans, que sigui més senzilla i intuïtiva d'utilitzar. També es proposa visibilitzar la feina de les entitats des de la web de l'ajuntament o des d'altres plataformes com ara el Decidim.

- **Nous drets a la carta**

S'apunta la necessitat d'incloure drets digitals, seguretat informàtica, drets derivats de l'emergència climàtica (com el dret a l'aigua) i es reforcin drets com els relacionats amb el medi ambient (contaminació lumínica, acústica, fums, etc.).

- **Augmentar subvencions per aïllament energètic**

Els ajuts i subvencions per millorar l'aïllament energètic d'habitatges o edificis només cobreixen el 40% del cost total. L'import restant l'han de sufragar els veïns i això provoca que només les persones amb més poder adquisitiu poden accedir a la subvenció però aquelles persones amb menys poder adquisitiu no. Per això es proposa que es puguin fer subvencions del 100% del cost en aquells casos de més precarietat econòmica.

- **Cuidar els parcs**

Els parcs i espais verds de la ciutat necessiten de més manteniment per part de l'ajuntament però també per part de veïns i veïnes que hi passegen els gossos. Cal reforçar els deures en relació a la recollida d'excrements dels gossos.

- **Implementar subvencions bianuals o a més a llarg termini**

Les entitats que treballen pel reforçament dels drets humans o contra la vulneració d'aquests sovint estan lligades a subvencions anuals les quals no donen estabilitat als projectes i processos, per això es proposa que les subvencions puguin donar-se per un termini més llarg (mínim dos anys) i així poder treballar més a llarg termini i amb certa estabilitat econòmica.

- **Els equipaments: acollida i acompanyament a la vulneració de drets**

Les persones que treballen als equipaments públics de proximitat tenen un rol d'acollida molt important, per això es proposa que puguin acollir, acompanyar i/o derivar qualsevol vulneració de drets humans. Per això serà necessari que coneguin els drets i els espais de denúncia de la vulneració d'aquests.

- **Descentralització del síndic de greuges**

Per tal de facilitar que les persones coneguin el síndic de greuges i apropar-los a la població es proposa una descentralització d'aquest oferint una porta d'entrada a cada Districte.

- **Seguiment de l'aplicació de la carta per part de la ciutadania**

Es proposa que es faci un seguiment anual del desplegament de la carta i el pla d'acció en un espai on s'hi convidin veïns i veïnes i no només persones tècniques.